

МИТРОПОЛИТА БІЛОЦЕРКІВСЬКОГО І БОГУСЛАВСЬКОГО АВГУСТИНА

всечесному духовенству,
боголюбивому чернецтву і всім вірним чадам
Білоцерківської єпархії Української Православної Церкви

Христос рождається!

«Сьогодні є день спасіння, що навчає нас мудрості в слові<...>Ця ніч дає мир і тишу вселенній. Ця ніч належить Лагідному, тому хай кожен відкине злість і суворість; належить Смиреному, хай кожен приборкає свою гордість і ...зарозумілість. Нині засявав день милості, нехай же ніхто не прагне помсти за причинену йому образу; настав день радості, нехай ніхто не буде причиною суму і скорботи для іншого <...>Це – день, коли відкрились двері неба для наших молитв...»

(Слово на Різдво Христове преп. Єфрема Сиріна)

Всечестні отці! Дорогі брати і сестри!

Знову сподобив нас Господь оспівувати те, що пророки бачили як майбутнє, а численні біблійні праведники бажали бачити свого часу – Народження Христа Бога. Святитель Іоан Златоуст виголошує: «Що я скажу чи про що стану вести бесіду? Чудо вражає мене». І пропонує: «Нехай досліджується те, що є природнім; а те, що вище за природу, хай вшановується мовчанням, не як гідне зневаги, а як невимовне і гідне вшанування мовчанням. Як Адам, без жінки, привів у світ Єву, так і сьогодні Діва без мужа народила Мужа. Адам залишився цілим після взяття із його тіла ребра; неушкодженою залишилась Діва після народження Нею Младенця. Він лежить в яслях, і приголомшує Всесвіт; повивається пеленами, і знищує сіті гріха». Справді, Христове Різдво вразило всесвіт, але чи зворушує воно сьогодні нас? Нині, як і тоді, під покровом ночі, що огорнула міста і села, лише небагатьом на землі, було частково відкрито справжній сенс події, що сталася у Вифлеємській печері.

А вранці суєта, новини та політична ситуація продовжували хвилювати суспільство – за правління Квірінія, намісника Римського імператора Октавіана Августа, відбувався перший перепис населення, що змушував до тривалих подорожів для реєстрації за місцем народження. Згодом нова подія призвела до потрясіння країни: масове вбивство за наказом царя Ірода хлопчиків до двохрічного віку. Ріки сліз, крові та невимовного горя народу стали результатом заздрощів Ірода і страху втратити свою владу. Протиріччя між сумними обставинами нашого життя і миром, який приніс Христос Своїм Пришестям, дивним чином поєднуються або не поєднуються в кожному з нас і сьогодні. З усіх джерел інформації постійно ллється потік, який вражає нас, і відійти від якого, здавалося б, неможливо: офіційні зведення щодо смертності від збудника нової згубної хвороби, що невпинно мутує, повідомлення про його нові штами, а також політичні баталії, побоювання відносно фінансової складової та інше повністю захопили свідомість. Сімейні і побутові нюанси заповнили наші серця, а

події у сусідів, колег і суспільстві, що невинно хвилюють людей, завдяки ще й успішному сприянню смартфонів руйнують залишки душевної тиші.

Намагання втекти від такого розладу своєї душі святитель Іоан Златоуст вкладає у всім нам відомі слова молитви: «Господи Боже, я негідний, щоб Ти увійшов під покрівлю дому душі моєї, бо він увесь спустошений і занепалий, і не маєш у мені достойного місця, де б голову прихилити. Але, ...як Ти зволив у печері і в яслах тварин безсловесних лягти, так зволь увійти в ясла безсловесної моєї душі і в скверне (забруднене) моє тіло». Вифлеємська печера до приходу в неї Христа не радувала ні світлом, ні затишком, а ясла для худоби набули краси небесних зірок лише через Божественне Немовля. Чи багато світла, радості та добра в нашому серці без Христа? Ми шукаємо все це навколо себе і не знаходимо, з жахом зазираючи перед похмурими картинами кожного дня і забуваючи, що Царство Боже всередині нас є (Лк. 17, 21).

Однак, треба чітко усвідомлювати, що всі пастки, які ворог розставляє на кожному кроці, можна чітко розпізнати у світлі Христа, що Бог посилає ще більші Свої милості тим, хто свою надію покладає на Нього, і освітлює правду кожному і долю визнає гідною світла. У такому разі урочисте прославлення Святою Церквою найбільшої події Христового Різдва сьогодні, нарешті, може стати точкою відліку для співвимірності Його присутності у нашому житті.

Священномученик Фаддей (Успенський) наголошує, що піснеспіви і молитви нинішнього свята дихають таким духовним торжеством, що небо і земля з'єднується: ми з ангелами співаємо «Слава в вишніх Богу», з пастухами просимо на землю мир, благочестиві зростають у радості від благодатної присутності Господа і «навіть душі людей, які майже завжди забувають Господа, в цей день більше Його згадують, зледенілі душі ніби відтають, все омертвіле в них наче відчуває дотик нового життя». Адже хто має дорогі парфуми дуже дбайливо їх закриває і зберігає від висихання, так само і посудина нашої душі для Духа Святого заповнюється пахощами сьогодні і тепер. А відчуття благодатної радості у нас залежить від нашої чистоти, як нагадує про це святитель Фаддей: «Як сумно, якщо і багато хто з християн зовсім і не дізнаються, як народ єврейський, «дня своїх відвідин» Христом, нічого не відчують у душі і залишиться душа їхня однаково бездушною, як і в інші звичайні дні».

Вітаю всіх вас, всечесні отці, дорогі брати і сестри, зі світлим святом Різдва Господа Бога і Спаса нашого Ісуса Христа та зі Святками, коли протягом дванадцяти днів Церква урочисто прославляє Божественне явлення у світ, а також з новим, 2022 роком. Бажаю вам доброго здоров'я, духовної кріпості, бадьорості, рішучості та старанності у звершенні добрих та спасених трудів, а також терпеливості. Хай усі суспільні та життєві справи не затьмарюють нам можливість ще більше сповнитися любов'ю до Бога, довіритися Йому, віддати себе і своє, сповнене різних хвороб, скорбот і недоліків, життя Його Провидінню. У цій тиші серця, де ми зустрічаємося з Богом, у довірі Йому і полягає те нове щастя, яке прийнято бажати один одному в новому році. І коли благодатна радість свята Різдва Христового відобразить нам, як ранкова зоря, вічну радість і вічне життя, постараймося зберегти її. І тоді мир наповнить нас і все навколо нас. «Царство Твоє, Христе Боже, Царство всіх віків», – співає нині Церква, заспіваєм і ми не тільки устами, а й усім своїм життям: «стіна, що розділяла нас з Богом, зруйнована, вогняний меч повертається на своє місце і Херувими відходять від дерева життя і я приєднуюсь до блаженств раю, з якого був вигнаний за непослух<...>Вигукнемо Йому: «Боже, що народжений від Діви, помилуй нас!» (стихіри на «Господи, воззвах»).

Христос рождається – славте Його!

Різдво Христове
2021/2022 року Божого,
м. Біла Церква

Смиренний
з ласки Божої

+ *Августин*,
митрополит Білоцерківський і Богуславський

РОЖДЕСТВЕНСКОЕ ПОСЛАНИЕ МИТРОПОЛИТА БЕЛОЦЕРКОВСКОГО И БОГУСЛАВСКОГО АВГУСТИНА

всечестному духовенству,
боголюбивому монашеству и всем верным чадам
Белоцерковской епархии Украинской Православной Церкви

Христос рождается!

«Нынешний день есть день спасения, научающий нас мудрости в слове <...> Настоящая ночь доставляет мир и тишину вселенной. Эта ночь принадлежит Кроткому, поэтому пусть каждый отложит ярость и суровость; принадлежит Смиренному, пусть каждый обуздает свою гордость и смирит свое высокомерие. Ныне воссияло день милости, да не преследует же никто мщением нанесенной ему обиды; настал день радости, да не будет никто виною печали и скорби для другого <...> Это – день, в который отверзлась дверь неба нашим молитвам...»

(Слово на Рождество Христово преп. Ефрема Сирина)

Всечестные отцы! Дорогие братья и сестры!

Вновь сподобил нас Господь воспевать то, что пророки видели как будущее, а многочисленные библейские праведники желали видеть в свое время – Рождение Христа Бога. Свяtitель Иоанн Златоуст восклицает: «Что я скажу или о чем стану беседовать? Чудо изумляет меня». И предлагает: «Пусть исследуется то, что бывает по природе; а то, что выше природы, пусть чествуется молчанием, не как достойное небрежения, но как неизъяснимое и достойное почтения молчанием. Как Адам без жены произвел жену, так и сегодня Дева без мужа родила мужа. Целым остался Адам и по взятии от него ребра; неповрежденною осталась и Дева по исшествии из нее Младенца. Он лежит в яслях, и потрясает вселенную; повивается пеленами, и расторгает узы греха». Действительно, Христово Рождество потрясло вселенную, но потрясает ли оно сегодня нас? Сегодня, как и тогда, под покровом ночи, окутавшей селения, лишь немногим на земле был отчасти открыт подлинный смысл события, происшедшего в Вифлеемской пещере.

Наутро суета, новостные сводки и политическая ситуация продолжали волновать общество – происходила первая перепись населения в правление Квирина, наместника Римского императора Октавиана Августа, которая была сопряжена с вынужденными длительными путешествиями для регистрации по месту рождения. Совсем немного времени погода новое событие сотрясает страну: массовое убийство по приказу царя Ирода мальчиков до двухлетнего возраста. Реки слез, крови и непередаваемого горя народа стали результатом зависти Ирода и его боязни потерять власть. Противоречие между мрачностью обстоятельств в нашей жизни и миром, который принес Христос Своим Пришествием дивным образом сочетаются или не сочетаются в каждом из нас и сегодня. Со всех источников информации постоянно льется ошеломляющий нас поток, уйти, сбежать от которого, казалось бы, не представляется возможным – сводки по смертности от неустанно мутирующего вируса, сообщения о его новых штаммах, а также политические баталии, опасения относительно финансовой составляющей и прочее основательно захватили сознание. Се-

мейные и бытовые нюансы пленили наши сердца, а остатки душевной тишины разрушаются извечно волнующими событиями у соседей, коллег и общества, чему так успешно в нашей жизни круглосуточно способствует ещё и смартфон.

Желание и попытку бегства от такого расстройтва своей души святитель Иоанн Златоуст облакает в известные всем нам слова молитвы: «Господи Боже, несмы достоин, да под кров виднеши храма души моя; занеже весь пуст и пался ест; и не имаше во мне места достойна, еже главу подклонити. Но, ...якоже восприял еси в вертепе и в яслех безсловесных возлеци, сице восприими и в яслех безсловесных моя душа, и во оскверненное мое тело внити». Вифлеемская пещера до пришествия в нее Христа не радовала ни светом, ни уютом, а ясли для скота приобрели красоту небесных звезд лишь через Божественного Младенца. Так ли много в наших сердцах света, радости и добра без Христа? Мы ищем их вокруг себя и не находим, в ужасе замирая перед мрачными картинами каждого дня и забывая, что Царство Божие внутри нас есть (Лк. 17, 21).

Однако нужно четко осознавать, что во свете Христа четко различимы все расставленные врагом на каждом шагу жизни сети, что упование на Бога производит еще большие дарования и изводит, как свет, правду каждому и судьбу признает достойной света. В таком случае, торжественное прославление Святой Церковью величайшего события Христова Рождества сегодня, наконец, может стать точкой отсчета для соизмерения Его присутствия в нашей жизни.

Священномученик Фаддей (Успенский) подчеркивает, что песнопения и молитвы сегодняшнего праздника дышат таким духовным торжеством, что небо и земля соединяется: мы с ангелами воспеваем «Слава в вышних Богу», с пастырями испрашиваем «на земли мир», благочестивые возрастают в радости от благодатного присутствия Господа и «даже души людей, почти всегда забывающих Господа, в этот день более Его вспоминают, охолодевшие души как бы оттаивают, все омертвевшее в них как будто чувствует прикосновение новой жизни». Ведь обладающий дорогим парфюмом всегда тщательно его закрывает и бережно его сохраняет от высыхания, также и сосуд нашей души для Духа Святого наполняется благоуханием сегодня и сейчас. А чувство благодатной радости в нас зависит от нашей чистоты, как напоминает нам об этом святитель Фаддей: «Как грустно, если и из христиан многие совсем и не узнают, как народ еврейский, «дня посещения своего» Христом, ничего не почувствуют в душе и останется душа их равнодушно бесчувственной, как и в прочие обычные дни».

Поздравляю всех вас, всечестные отцы, дорогие братья и сестры, со светлым праздником Рождества Господа Бога и Спаса нашего Иисуса Христа и со Святками, когда в течение двенадцати дней Церковь торжественно прославляет Божественное явление в мир, а также с новым, 2022 годом. Желаю вам доброго здравия, духовной крепости, бодрости, решимости и усердия в совершении добрых и спасительных дел, а также терпения. Пусть все общественные и житейские дела не затмевают нам возможность еще более проникнуться любовью к Богу, довериться Ему, вверить себя и свою, полную разных болезней, скорбей и недостатков, жизнь Его Промышлению. В этой тишине сердца, где встречаемся мы с Богом, в доверии Ему и заключается то новое счастье, которое принято желать друг другу в новом году. И когда благодатная радость праздника Рождества Христова отразит нам, как зарница, вечную радость и вечную жизнь, постараемся сохранить её, и тогда мир наполнит нас, наполнит всё вокруг нас. «Царство Твое, Христе Боже, Царство всех веков», – поет ныне Церковь. Воспоем и мы не устами только, но всей своей жизнью: «разделявшая нас с Богом стена разрушена, пламенный меч обращается вспять и Херувимы отступают от древа жизни и я приобщаюсь к блаженствам рая, из которого был изгнан за ослушание <...> Воскликнем Ему: «Боже, рожденный от Девы, помилуй нас!» (стихиры на «Господи, воззвах»).

Христос раждается – славите!

Рождество Христово
2021/2022 лета Господня,
г. Белая Церковь

Смиренный
милостию Божией
митрополит Белоцерковский и Богуславский

+ Августин,